

Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA 's-GRAVENHAGE

Interprovinciaal Overleg

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
21 december 2018	---	IWV 10005/2019	19 februari 2019

onderwerp
Conceptwetsvoorstel houdende wijziging van de Kieswet en de Waterschapswet tot aanpassing van de regeling van de tijdelijke vervanging van leden van vertegenwoordigende organen

Geachte mevrouw Ollongren,

In antwoord op uw verzoek om voor 1 maart a.s. te adviseren over bovenstaand conceptwetsvoorstel meld ik u dat het Interprovinciaal Overleg geen opmerkingen heeft en instemt met dit conceptwetsvoorstel.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG

mr. H.M. Meijdam
algemeen directeur

Inlichtingen bij
Telefoonnummer :
Bijlagen : ---

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Interprovinciaal Overleg
Postbus 16107
2500 BC Den Haag

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**
Constitutionele Zaken en
Wetgeving

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum **21 DEC 2018**
Betreft Conceptwetsvoorstel houdende wijziging van de Kieswet en de
Waterschapswet tot aanpassing van de regeling van de tijdelijke
vervanging van leden van de vertegenwoordigende organen

Kenmerk

Bijlage(n)
1

Hierbij bied ik u ter advisering aan het conceptwetsvoorstel houdende wijziging van de Kieswet en de Waterschapswet tot aanpassing van de regeling van de tijdelijke vervanging van leden van de vertegenwoordigende organen.

In verband met de verdere voortgang zou ik het op prijs stellen uw reactie op het conceptwetsvoorstel uiterlijk vrijdag 1 maart a.s. te mogen ontvangen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Wijziging van de Kieswet en de Waterschapswet tot aanpassing van de regeling van de tijdelijke vervanging van leden van de vertegenwoordigende organen wegens zwangerschap en bevalling of ziekte

CONCEPT

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de Kieswet en de Waterschapswet te wijzigen om tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, provinciale staten, het algemeen bestuur, de gemeenteraad, de eilandsraad en het kiescollege wegens zwangerschap en bevalling of ziekte gedurende de gehele zittingsduur van die leden mogelijk te maken;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

Artikel X 10 van de Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen " dat is toegelaten" en de laatste volzin.
2. In het tweede lid vervalt de laatste volzin.

Artikel II

De Waterschapswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen " dat is toegelaten" en de laatste volzin.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
  - a. In de eerste volzin wordt "een lid van dat orgaan" vervangen door "een lid van dat bestuur".
  - b. De laatste volzin vervalt.

B

In artikel 22, eerste lid, wordt "uiterlijk op de veertiende dag na indiening van het verzoek" vervangen door "zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op de veertiende dag na indiening van het verzoek".

C

De tweede volzin van artikel 23, eerste lid, komt te luiden: De artikelen 17 tot en met 19 zijn van toepassing op de benoeming en toelating, met dien verstande dat in afwijking van artikel 18, eerste lid, de benoeming uiterlijk op de tiende dag na de dagtekening van de kennisgeving van benoeming wordt aanvaard.

Artikel III

Artikel I, onderdeel K, en artikel IIIA van de wet van 7 september 2006, houdende regeling van de tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte (Stb. 2006, 418) vervallen.

Artikel IV

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel heeft tot doel tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, provinciale staten, het algemeen bestuur, de gemeenteraad, de eilandsraad en het kiescollege wegens zwangerschap en bevalling of ziekte ook mogelijk te maken aan het einde van de zittingsperiode van deze vertegenwoordigende organen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan een toezegging van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer bij de beantwoording van schriftelijke vragen van de leden Özütok (GroenLinks), Den Boer (D66) en Van Raak (SP).¹

Zwangere en zieke leden van de genoemde vertegenwoordigende organen hebben op grond van de Kieswet en de Waterschapswet het recht om tijdelijk ontslag te krijgen, waarbij zij gedurende een vaste termijn van zestien weken worden vervangen. In deze wetten is bepaald dat aan een verzoek tot tijdelijk ontslag niet wordt voldaan, indien het tijdstip waarop het verzoek wordt gedaan ligt binnen een periode van zestien weken voor het einde van de reguliere zittingsduur van het vertegenwoordigend orgaan. Dit houdt in dat in deze periode geen tijdelijk ontslag verleend kan worden en de leden niet (meer) tijdelijk vervangen kunnen worden. Deze beperking vloeit voort uit een aanvaard amendement.²

De beperking kan ertoe leiden dat een lid gedurende een periode van zwangerschap of ziekte afwezig is zonder vervanging, noodgedwongen zitting houdt of (regulier) ontslag neemt, terwijl hij dat in feite niet wenst. Dit blijkt in de praktijk op weerstand te stuiten. Zo was de berichtgeving³ over een raadslid uit de gemeente Nijmegen dat vanwege haar zwangerschap (regulier) ontslag had genomen omdat zij geen tijdelijk ontslag meer kon krijgen in de laatste zestien weken van de zittingsperiode van de raad, aanleiding voor de voornoemde Kamervragen over dit onderwerp.

De regering acht het onwenselijk dat een lid geen tijdelijk ontslag kan krijgen in de laatste zestien weken van de zittingsduur van het vertegenwoordigend orgaan. Naast de individuele gevolgen voor het lid kan dit, in voorkomende gevallen, ook gevolgen hebben voor het vertegenwoordigend orgaan en voor de werkdruk van de overige leden van een fractie. De regering draagt er graag aan bij dat deze belasting in een vaak intensieve periode niet verder wordt versterkt door de afwezigheid van een lid wegens zwangerschap of ziekte. Met onderhavig wetsvoorstel stelt zij daarom voor de Kieswet en de Waterschapswet op dit punt te wijzigen.

2. Inhoud van het wetsvoorstel

Voorgestelde wijziging van de Kieswet

In artikel X 10 van de Kieswet is bepaald dat aan een verzoek tot tijdelijk ontslag niet wordt voldaan, indien het tijdstip waarop het verzoek wordt gedaan ligt binnen een periode van zestien weken voor het einde van de zittingsduur als bedoeld in hoofdstuk C van de Kieswet. In voorliggend wetsvoorstel wordt voorgesteld om deze beperking te schrappen en zodoende tijdelijke vervanging ook in deze periode mogelijk te maken.

¹ Aanhangsel Handelingen II, 2017/18, nr. 777.

² Kamerstukken II 2005/06, 30 229, nr. 9.

³ https://twitter.com/petra_moienaar/status/935784046851960832.

Als gevolg van deze schrapping kan het voorkomen dat de vervangingstermijn korter dan zestien weken is. Deze overweging vormde destijds de aanleiding voor de indiening van het voornoemde amendement. Het is op dit moment echter ook al mogelijk dat de vervangingstermijn minder dan zestien weken bedraagt. Artikel X 12, tweede lid, van de Kieswet bepaalt dat de vervangingstermijn zestien weken duurt "onverminderd de mogelijkheid dat het vervangende lidmaatschap ingevolge deze wet op een eerder tijdstip eindigt". Hierbij valt te denken aan een tussentijdse ontbinding van de Tweede Kamer of de situatie dat de tijdelijke vervanger zelf voortijdig ontslag neemt, bijvoorbeeld vanwege benoeming in een reguliere vacature.

Net als bij de totstandkoming van artikel X 10 van de Kieswet, mag nog steeds worden aangenomen dat een lid verstandig om zal gaan met een verzoek tot tijdelijk ontslag, indien de zittingsduur van het vertegenwoordigend orgaan op korte termijn zal eindigen. De situatie onder een demissionair kabinet met uitzicht op verkiezingen is hierbij niet anders dan de situatie tegen het einde van de reguliere zittingsduur van het vertegenwoordigend orgaan. In beide gevallen moet het betrokken lid afwegen of hij zich voor een relatief korte periode zal laten vervangen. Niet uit te sluiten valt dat dit kort na aanvang van de zittingstermijn van het vertegenwoordigend orgaan zal zijn of kort voor het einde daarvan. Ook nu is de regering van mening dat iedere inperking hiervan arbitrair zou zijn.

Bij een vacature in geval van tijdelijk ontslag bedraagt de bedenktijd voor een benoemde plaatsvervanger tien kalenderdagen. Dit is gelijk aan de termijn die geldt bij een benoeming direct na de verkiezingen. De regering acht deze termijn ook op zijn plaats wanneer de situatie zich voordoet in de periode van zestien weken voor het einde van de zittingsduur van het vertegenwoordigend orgaan. Hoewel vooral bij tijdelijk ontslag wegens ziekte een vervanging zich plotseling kan voordoen, kan een vervanger vaak al eerder aangezocht worden dan het moment waarop de benoemingsbrief voor de tijdelijke vacature aan hem wordt uitgereikt. Het zal daarnaast ook regelmatig voorkomen dat er in de praktijk een langere bedenktijd bestaat, omdat – zeker in geval van zwangerschap – doorgaans enige tijd daarvoor al duidelijk zal zijn dat een tijdelijke vacature zal ontstaan.

Voorgestelde wijziging van de Waterschapswet

De regeling van de tijdelijke vervanging in de Kieswet geldt ingevolge artikel A 1 van de Kieswet voor leden van het algemeen bestuur die vertegenwoordigers zijn van de categorie van belanghebbenden, bedoeld in artikel 12, tweede lid, onderdeel a, van de Waterschapswet, zijnde de ingezetenen. Op de overige leden van het algemeen bestuur, de categorieën van belanghebbenden, bedoeld in artikel 12, tweede lid, onderdelen b, c en d, van de Waterschapswet, is de vervangingsregeling die is opgenomen in artikel 21 van de Waterschapswet van toepassing. Bij de introductie van dat artikel is opgemerkt dat de daarin vervatte regeling overeenkomt met de in de Kieswet opgenomen regeling.⁴ De regering acht het wenselijk dat voor de verschillende categorieën vertegenwoordigers in het algemeen bestuur dezelfde regeling voor tijdelijke vervanging wegens zwangerschap en bevalling of ziekte geldt. Om die reden wordt met dit wetsvoorstel voorgesteld om de Waterschapswet zodanig te wijzigen dat ook voor de leden van het algemeen bestuur die behoren tot de categorieën van belanghebbenden, bedoeld in artikel 12, tweede lid, onderdelen b, c en d, tijdelijke vervanging mogelijk zal zijn in de laatste zestien weken voor het einde van de reguliere zittingsduur.

De termijn waarbinnen de beoogde plaatsvervanger zijn benoeming moet aanvaarden is in de Waterschapswet thans op 28 dagen gesteld. De regering stelt met dit wetsvoorstel voor om deze termijn, gelijk aan de regeling in de Kieswet, op tien dagen te stellen. Hiermee worden de regels voor de verschillende categorieën van vertegenwoordigers in het algemeen bestuur gelijk getrokken. Het verkorten van deze termijn is temeer van belang nu dit wetsvoorstel tijdelijke vervanging ook in de

⁴ Kamerstukken II 2012/13, 33 719, nr. 3, p. 30.

Artikel III

Artikel I, onderdeel K, en artikel IIIA van de wet van 7 september 2006, houdende regeling van de tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte (Stb. 2006, 418) vervallen.

Artikel IV

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Wijziging van de Kieswet en de Waterschapswet tot aanpassing van de regeling van de tijdelijke vervanging van leden van de vertegenwoordigende organen wegens zwangerschap en bevalling of ziekte

CONCEPT

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de Kieswet en de Waterschapswet te wijzigen om tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, provinciale staten, het algemeen bestuur, de gemeenteraad, de eilandsraad en het kiescollege wegens zwangerschap en bevalling of ziekte gedurende de gehele zittingsduur van die leden mogelijk te maken;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

Artikel X 10 van de Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen " dat is toegelaten" en de laatste volzin.
2. In het tweede lid vervalt de laatste volzin.

Artikel II

De Waterschapswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen " dat is toegelaten" en de laatste volzin.
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
  - a. In de eerste volzin wordt "een lid van dat orgaan" vervangen door "een lid van dat bestuur".
  - b. De laatste volzin vervalt.

B

In artikel 22, eerste lid, wordt "uiterlijk op de veertiende dag na indiening van het verzoek" vervangen door "zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op de veertiende dag na indiening van het verzoek".

C

De tweede volzin van artikel 23, eerste lid, komt te luiden: De artikelen 17 tot en met 19 zijn van toepassing op de benoeming en toelating, met dien verstande dat in afwijking van artikel 18, eerste lid, de benoeming uiterlijk op de tiende dag na de dagtekening van de kennisgeving van benoeming wordt aanvaard.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Interprovinciaal Overleg
Postbus 16107
2500 BC Den Haag

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**
Constitutionele Zaken en
Wetgeving

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum **21 DEC 2018**
Betreft Conceptwetsvoorstel houdende wijziging van de Kieswet en de
Waterschapswet tot aanpassing van de regeling van de tijdelijke
vervanging van leden van de vertegenwoordigende organen

Kenmerk

Bijlage(n)
1

Hierbij bied ik u ter advisering aan het conceptwetsvoorstel houdende wijziging van de Kieswet en de Waterschapswet tot aanpassing van de regeling van de tijdelijke vervanging van leden van de vertegenwoordigende organen.

In verband met de verdere voortgang zou ik het op prijs stellen uw reactie op het conceptwetsvoorstel uiterlijk vrijdag 1 maart a.s. te mogen ontvangen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA 's-GRAVENHAGE

Interprovinciaal Overleg

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
21 december 2018	---	IWV 10005/2019	19 februari 2019
onderwerp			
Conceptwetsvoorstel houdende wijziging van de Kieswet en de Waterschapswet tot aanpassing van de regeling van de tijdelijke vervanging van leden van vertegenwoordigende organen			

Geachte mevrouw Ollongren,

In antwoord op uw verzoek om voor 1 maart a.s. te adviseren over bovenstaand conceptwetsvoorstel meld ik u dat het Interprovinciaal Overleg geen opmerkingen heeft en instemt met dit conceptwetsvoorstel.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Meijdam', with a long horizontal flourish extending to the right.

mr. H.M. Meijdam
algemeen directeur